

Alfabetet till svängigt ackompanjemang

Barn på Rosengårdsskolan lärde sig lättare till musik

Kan skolelever bli bättre med hjälp av musik? Musiklärarna Joa Niskakari och Johan Alm trodde att det kunde ligga något i detta och drev under två år ett musikpedagogiskt fortbildningsprojekt på Rosengårdsskolans lågstadium. Några djupgående effekter är svåra att bevisa, men inlärningen av prepositioner och alfabetet förbättrades direkt när barnen fick lära sig genom musik.

Joa Niskakari berättade om projektet på ett musikpedagogiskt seminarium på Musikhögskolan före sommaren. Han har också skrivit en uppsats i musikpedagogik om arbetet. Det hela drog igång 1994. Utgångspunkten var de dåliga förutsättningar som eleverna har att lära sig prata bra svenska på Rosengårdsskolan, där endast ett tjugotal elever av tusen har svenska som modersmål. Språkligt är det en katastrof på skolan, säger Joa Niskakari.

Hans och Johan Alms idé var att med hjälp av sång och musik förbättra lågstadiet barnens språkliga utveckling. Eftersom musikundervisningen på lågstadiet sköts av lågstadielärarna själva och inte av musiklärare blev steg ett att fortbilda lågstadielärarna. Trots att många av dem ansåg sig vara omusikaliska skulle alla nu lära sig spela gitarr. Varje tisdagsmorgon träffade Joa Niskakari läraren och höll en gitarrlektion och en metodiklektion. De fick lära sig spela enkla barnsånger alla i d-dur, eftersom ackorden ligger enkelt på gitarren där. Fast viktigast var högerhanden, som de fick lära sig spela svängiga ackompanjemang med. Spelandet handlade snarare om attityd än teknik.

Allt som lärarna lärde sig på gitarrkursen skulle de sedan använda direkt i undervisningen. Under metodiklektionen spånade de kring hur man kunde jobba metodiskt med en sång. Det kunde exempelvis handla om att öva vokaler, prepositioner, alfabetet, ordningstal eller att lära sig namnen på de svenska lantdjuren. Vad helst lärarna ändå skulle undervisa om skrev Joa och Johan i all hast enkla och riviga låtar om, som lärarna kunde kompa på gitarr.

Vi använde sången och musiken som ram, och lärarna fick jättemånga idéer av detta. För att stötta lärarna gick Joa också runt och hade handledning i klassrummen. Barnen gillade musikinslagen och lärde sig snart sångtexterna t ex alfabetet utantill.

Musiken blev ett redskap, men också ett självändamål. Det var roligt att sjunga! Sedan är det fantastiskt hur mycket text man kan släppa in i en hjärna om man har en melodi att hänga upp den på. Projektet omfattade även "Hela skolan sjunger", då alla barnen på låg- och mellanstadiet samlades och sjöng allsång, vilket gav dem ännu större motivation att sjunga.

Huruvida barnens språkinlärning blev bättre på djupet är svårt att svara på. Men inlärningen av prepositioner och alfabetet och sådant om vi sjöng direkt om märkte vi ju stor skillnad på.

PETRA FRANCKE

[Lunds universitet](#)

Webmaster@lu.se

2000-08-31